

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Dato: 01.04.2026
Vår ref: 26/39698-1
Deres ref:
Saksbeh.: Bård Andreas Lassen

Vurdering og prioritering av søknader om statlig sikring av friluftslivsområder i Agder - 2026

I 2026 har Agder fylkeskommune mottatt 13 søknader om statlig sikring av friluftslivsområder. Vi mener at alle de omsøkte områdene er viktige for allmennhetens friluftsliv. Vi anbefaler derfor at alle områdene får status som statlig sikret. Miljødirektoratet har bedt om fylkeskommunens vurdering og prioritering av søknadene. Vår vurdering er som følger:

Buråsen og Budokka i Lindesnes kommune

Kort beskrivelse av området: Buråsen og Budokka er et etablert og mye brukt friluftslivsområde ved sjøen. Området ligger i gang- og sykkelavstand fra Mandal by med omkringliggende boligområder. Friluftslivsområdet er tilrettelagt med kyststi, badeplass, toalett, badestrand, frisbeegolfbane og klatrefelt. Det er også nyere tids kulturminner i området.

Området som søkes sikret er på omtrent 125 daa og eies av kommunen.

Har området lokal eller regional bruk? Buråsen og Budokka har trolig flest lokale brukere dersom man ser året under ett. Både frisbeegolfbanen og klatrefeltet er imidlertid av regional interesse. I tillegg har Mandal mange turister om sommeren, og i høysesongen vil det trolig være høyere andel regionale brukere. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde. Kommunen har i sin kartlegging vurdert området som svært viktig strandsone med tilhørende sjø og vassdrag.

Forankring i vedtatte planer: Området er satt av til offentlig friområde i reguleringsplan fra 2007. Det er også gjort et politisk vedtak om å søke statlig sikring av arealet.

Bør området sikres?: Ja. Dette er et viktig nærfriluftsområde i strandsonen, som har mange kvaliteter som turvei, badeplass og aktivitetsområde. Vi mener at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt. Vi anbefaler derfor statlig sikring.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Nei. Området er allerede etablert og brukes mye. Kommunen søker om tilskudd til å planlegge endringer i frisbeegolfbanen. Vår vurdering er finansiering av dette bør skje på andre måter.

Andre forhold: Nei

Svinør i Lindesnes kommune

Kort beskrivelse av området: Svinør er en historisk uthavn, som ligger like utenfor Åvik, mellom Lindesnes fyr og Mandal. Uthavnen består av øyene Svinøy, Hammerøy og Skipskransholmen, og danner sammen med Åvik på fastlandet et særegent og sørlandsmiljø med hvite trehus og en lun havn. Fra 1600-tallet og fremover var Svinør et travelt kystsamfunn med losstasjon, tollstasjon, skipsverft, handelsvirksomhet og flere gjestgiverier. Sammen med et attraktivt natur- og kulturlandskap, gjør de kulturhistoriske verdiene at Svinør er et attraktivt besøksmål for allmennheten. Vår vurdering er at Svinør er et besøksmål av regional, nasjonal og kanskje også internasjonal interesse. Dette er også grunnen til at Svinør har vært en del av det regionale prosjektet «[Uthavner i verdensklasse](#)».

På grunn av manglende offentlig brygge, har det vært vanskelig for allmennheten å besøke øya med båt. DNT Sør har nylig kjøpt og etablert en kystledhytte på Svinør. I den forbindelse har de inngått en intensjonsavtale om at deler av en eksisterende brygge tilhørende eiendommen, kan overtas av kommunen som offentlige brygge. I tillegg kan kommunen få rett til å etablere offentlig toalett i et uthus eid av DNT Sør, samt gangrett fra brygge til utmarka. Kommunen søker derfor om statlig sikring for å kunne realisere disse planene.

Arealet som ønskes statlig sikret gjennom kjøp er på rundt 70 m², og eies av DNT Sør.

Har området lokal eller regional bruk?: Frem til nå har det vært vanskelig for allmennheten å besøke Svinør, på grunn av manglende offentlig brygge. Brukerne av øya har derfor primært vært lokale. Etablering av kystledhytte og muligheter for offentlig adkomstbrygge, gjør imidlertid at området har potensiale for stort innslag av regionale brukere.

Forankring i vedtatte planer: Området er regulert til spesialområde – bevaring. Ifølge kommunens kulturmiljøplan fra 2023 skal kommunen følge opp fylkeskommunens uthavnsprosjekt når det gjelder Svinør. Vår vurdering er at offentlig brygge, toalett i uthus og gangrett til utmarka vil være i tråd med dette.

Bør området sikres? Ja. Svinør ligger sentralt i et område med mye båtut fart i sommersesongen. Med bakgrunn i de store opplevelseskvalitetene, samt det pågående arbeidet med å gjøre uthavnene i Agder til besøksmål, mener vi at offentlig brygge er viktig. Det gjelder spesielt når det på grunn av bebyggelse, bevaringshensyn og eierforhold, finnes få eller ingen andre alternativer i nærheten. Vi anbefaler derfor at området blir statlig sikret. Det kan stilles spørsmål ved om prisen er satt for høyt. Vi minner imidlertid om at kommunen her skaffer seg rettigheter og areal i et bebygd område i strandsonen som allerede er opparbeidet med stein- og betongbrygge. Kjøp av arealet på det åpne markedet samt opparbeidelse av tilsvarende brygge ville også vært kostbart. Uansett er det fagkyndige meglervurderinger som ligger til grunn for prisvurderingene. Med bakgrunn områdets betydning for regionale interesser og potensialet for mange tilreisende besøkende, anbefaler vi 100 % tilskudd.

Så vidt vi kjenner til, er det uvanlig med statlig sikring av rettigheter til toalett i private bygg. Vi mener likevel at dette er en akseptabel løsning – spesielt så lenge det er DNT Sør som eier bygget og bevaringshensyn gjør det vanskelig å finne bedre løsninger. Dersom bygget en gang i fremtiden skulle overtas av andre, er vi noe mer usikker på om dette vil være en god løsning.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Det er ikke søkt om grunnleggende istandsetting.

Andre forhold: Siden det omsøkte arealet er lite og det allerede ligger et annet statlig sikret friluftslivsområde på Svinør, så anbefaler vi et annet navn formelt enn «Svinør» på området. Dette kan for eksempel være «Svinør brygge».

Friluftsparken i Søgne i Kristiansand kommune

Kort beskrivelse av området: Omsøkt areal er et lite tilrettelagt skogsområde som grenser til Friluftsparken i Søgne vest for Kristiansand. På eiendommen er det skilta og merka turløyper som inngår i et større løypenett i Vågsbygdmarka. Det ligger flere andre statlig sikra områder i nærheten, og alle områdene inngår i «Friluftsparken» som forvaltes av Midt-Agder friluftsråd. Stien over den aktuelle eiendommen, er en av hovedadkomstene til friluftsrådets naturskoleleir lengst vest i Donevann. Denne leiren brukes svært mye til naturskoletilbud for både skoleklasser og lærere fra hele regionen.

Eiendommen som søkes sikret på omtrent 190 daa og i privat eie.

Har området lokal eller regional bruk?: Eiendommen vil bli en del av Friluftsparken – et regionalt friluftsområde som brukes av både lokalbefolkning, regionale brukere og turister. Sommerstid er det svært mange turister i Friluftsparken, og selv om de fleste trekker til sjøen, er det også mange brukere av turstinetet. Turløypenettet i området brukes også aktivt av brukere fra hele Kristiansandsregionen gjennom hele året. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde.

Forankring i vedtatte planer: Området er regulert til spesialområde – friluftsområde på land. Statlig sikring er derfor godt forankret i vedtatt arealplan.

Bør området sikres? Ja. Løypenettet ved Friluftsparken er av regional betydning, og det er viktig å opprettholde stiforbindelser rundt Donevannet. Siden dagens grunneier har vært noe tilbakeholden når det gjelder avtale om merking av stier på eiendommen, vil kjøp av eiendommen være en god løsning på denne utfordringen. Et kjøp vil også bidra til at Midt-Agder friluftsråd for hånd om mer areal som naturlig bør inngå Friluftsparken. Dette vil være en fordel for å få til en helhetlig forvaltning av området rundt Donevannet. Så langt vi kan vurdere, er en pris på 4 kr/m² i tråd med retningslinjene fra Miljødirektoratet.

Med bakgrunn i høy andel regionale brukere, anbefaler vi 100 % tilskudd.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Ikke relevant. Søknaden gjelder kun kjøp av grunn, samt tilhørende kostnader.

Andre forhold: Som det kommer frem av søknaden, er det heftelser knyttet til eiendommen. Dette bør avklares nærmere i videre saksbehandling.

Grønnesbukta i Flekkefjord kommune

Kort beskrivelse av området: Grønnesbukta er et by- og tettstedsnært friluftsområde ved sjøen som brukes til friluftsliv gjennom hele året. Det ligger et tilrettelagt statlig friluftslivsområde ved Grønnesbukta allerede (Berrefjords eiendom / Grønnesbukta, FS99000926), og kommunen jobber nå med å etablere en universelt utformet turvei fra Grønnes til Fjellstua (som er i ferd med å bli statlig sikret). Råderett over arealet som søkes statlig sikret er nødvendig for å realisere turveien langs sjøen. Traseen vil også binde sammen eksisterende statlig sikra friluftslivsområder på stedet. Arealet som søkes sikret er på ca. 0,4 daa, og i praksis kun en trasé for turvei over offentlig og privat eiendom.

Har området lokal eller regional bruk?: På grunn av nærhet til bysentrum og store boligområder, er det trolig flest lokale brukere av området pr i dag. Flekkefjord har imidlertid mange turister i sommerhalvåret, og den planlagte turveien fra bysentrum til Fjellstua vil trolig bli et populært tilbud for tilreisende. Badestranda, badstua, stupetårnet og plenarealene ved Grønnes brukes allerede mye av turister i dag. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde.

Forankring i vedtatte planer: Arealet som søkes statlig sikret er avsatt til offentlig friområde i gjeldende reguleringsplaner. I forslag til kommunedelplan for sentrumsområdet er den aktuelle planlagte turveien fra Grønnes til Fjellstua innarbeidet som fremtid turdrag/turvei. Sikring av området er derfor godt forankret i kommunale planer.

Bør området sikres? Ja. Kommunen jobber meget godt med planlegging og opparbeiding av tettstedsnær og universelt utformet turvei langs sjøen i dette området. Sikring av det omsøkte arealet vil bidra til etablering av en viktig sammenkobling mellom Grønnes og eksisterende statlig sikra friluftslivsområde. Vi mener at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Ja. Opparbeiding av turveien er nødvendig for at arealene som søkes sikret skal få ønsket funksjon for friluftsliv og fysisk aktivitet. Vi anbefaler derfor at det gis tilskudd til opparbeiding av stien. Lengde på traseen er for kort til at det kan utløse spillemidler.

Andre forhold: Kommunen er i dialog med private grunneiere om minnelige avtaler. Vi anbefaler at Miljødirektoratet bistår kommunen med veiledning om vederlag i disse forhandlingene. Med tanke på området størrelse så anbefaler vi at Miljødirektoratet gjør en rundsumstilnærming for å få til avtaler på stedet.

Raulibukta i Flekkefjord kommune

Kort beskrivelse av området: Området er et tettstedsnært friluftslivsområde ved sjøen som brukes mye til friluftsliv i dag. Her finnes badeplasser, fiskeplasser og oppholdsarealer. Deler av området er tilrettelagt med turvei som inngår i den sammenhengende turveien som planlegges mellom Grønnes og Fjellstua. Området som søkes statlig sikret er på ca. 5,2 daa, og går over kommunale eiendommer.

Har området lokal eller regional bruk?: På grunn av nærhet til bysentrum og store boligområder, er det trolig flest lokale brukere av området pr i dag. Området brukes også mye av skoler og

barnehager. Flekkefjord har imidlertid besøk av mange turister i sommerhalvåret, og den planlagte turveien fra by-sentrum til Fjellstua vil trolig også bli et populært tilbud for tilreisende. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde. Kommunen har i sin kartlegging vurdert området som et svært viktig leke- og rekreasjonsområde.

Forankring i vedtatte planer: Området er regulert til offentlig friområde og park. I forslag til kommunedelplan for sentrumsområdet er den aktuelle planlagte turveien fra Grønnes til Fjellstua innarbeidet som fremtidig turdrag/turvei. Sikring av området er derfor godt forankret i kommunale planer.

Bør området sikres? Ja. Kommunen jobber meget godt med planlegging og opparbeiding av tettstedsnær og universelt utformet turvei langs sjøen i dette området. Sikring av det omsøkte arealet, vil legge til rette for realisering av den aktuelle turveien. Vi mener at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Ja. Sørlige deler av det omsøkte arealet er allerede opparbeidet med universelt utformet turvei, mens det gjenstår å etablere turvei i nordlig del. Vi anbefaler derfor at det gis tilskudd til dette.

Andre forhold: Vi stusser litt over hvordan kommune har valgt å avgrense det omsøkte arealet. For å få til en god og helhetlig forvaltning av området, vil det vært en fordel om det sikra arealet trekkes helt ned til sjøen (men unntak av der det ligger private brygger). Vi anbefaler derfor at Miljødirektoratet går i dialog med kommunen om dette.

Uenes i Flekkefjord kommune

Kort beskrivelse av området: Området som søkes sikret er en del av uteområdet for Flekkefjord ungdomsskole. Skolen ønsker å opparbeide arealet til et universelt utformet friluftslivsområde som kan brukes av skolen i skoletiden og av lokalbefolkningen på fritiden. Området på ca. 2,1 daa, og planlegges tilrettelagt med turvei, skolehage, gapahuk, benker, grillsted og akebakke. Området eies av kommunen.

Har området lokal eller regional bruk: Vår vurdering er at området stort sett vil ha lokale brukere.

Forankring i vedtatte planer: Området er regulert til offentlig formål (undervisning), og formelt sett er etablering av offentlig friluftsområde ikke i tråd med dette formålet.

Bør området sikres? Vi er usikre på om arealer avsatt til offentlig formål (undervisning) bør statlig sikres. En tinglyst heftelse om at arealet kun skal til friluftsliv for allmennheten, kan skape utfordringer i fremtiden, dersom arealet ønskes tatt i bruk til andre formålet enn friluftsliv. Dessuten kan det stilles spørsmål ved om det er kurant at et statlig sikra friluftslivsområde forbeholdes elevene i skoletiden. Vi ser likevel at statlig sikring vil kunne gi skolen tilgang på tilskuddsmidler som kan bidra til opparbeiding av et attraktivt nærfriluftslivsområde for både elever og lokalbefolkning. Siden det er få alternative muligheter for etablering av tilsvarende tilbud i nærheten, vil dette arealet ha stor verdi som nærfriluftsområde for lokalbefolkningen på Uenes.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Ja. I dag er arealet lite egnet til friluftsliv. De planlagte tiltakene vil gjøre at området kan tas i bruk til friluftslivsaktiviteter.

Andre forhold: Det kan virke som at denne søknaden er sendt inn direkte fra skolen, og ikke via kommunens administrasjon. Miljødirektoratet bør derfor avklare nærmere hva som er kommunen syn i saken. Spesielt med tanke på tinglysning av heftelse og ansvar for drift- og vedlikehold. Videre er deler av området omfattet av hensynsone – faresone i reguleringsplan for området. Ifølge planbestemmelsene kan det ikke gjennomføres byggetiltak innenfor en horisontalavstand på henholdsvis 10,8 meter og 13 meter til side fra senter av linjetraseene. Det knytter seg derfor noe usikkerhet rundt hvorvidt enkelte av de foreslåtte tilretteleggingstiltakene kan realiseres. Dette bør avklares i videre saksbehandling.

Steinsfoss tømmerrenne – sørlig del i Vennesla kommune

Kort beskrivelse av området: Steinfoss tømmerrenne er en historisk tømmerrenne som nå er tatt i bruk som tursti. Renna er den lengste av sitt slag i Norge, og går delvis langs og delvis over Otra og gjennom spektakulær vassdragsnatur. Området har blitt et svært populært turmål de siste årene, og i 2025 var det rundt 70 000 besøkende (jf. tall fra ferdselstellere). Kommunen har, med støtte fra Miljødirektoratet og Agder fylkeskommune, utarbeidet en besøksstrategi med tiltaksplan for å få til en bærekraftig forvaltning av området. Kommunen har som mål at renna skal bli autorisert som nasjonal turiststi. Selve tømmerrennekonstruksjonen eies og driftes av en stiftelse som har til formål å ta vare på den for fremtiden. Driften støttes av Agder fylkeskommune og Vennesla kommune som også er sekretær for stiftelsen. Kommunen søker nå om å sikre arealet der renna er plassert. Dette er for å sikre forutsigbarhet og avtaler med berørte grunneiere med sikte på tilrettelegging og forvaltning av området. De to berørte grunneierne (Bane Nor og Å Energi) er positive til statlig sikring. Arealet som søkes sikret omfatter primært en trase med 5 meters bredde under tømmerrenna

Har området lokal eller regional bruk?: Spørreundersøkelser viser at rundt halvparten av de besøkende i tømmerrenna er utenlandske turister. Det er også mange norske turister og regionale brukere. Hovedandelen av brukerne er derfor andre enn lokale. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde.

Forankring i vedtatte planer: I kommuneplanen er området satt av til LNFR-formål. Kommunestyrene i Vennesla og Iveland har nylig vedtatt en besøksstrategi med følgende mål: "Tømmerrenna skal være et internasjonalt kjent besøksmål som kjennetegnes av gode og unike opplevelser, helhetlig og trygg tilrettelegging og infrastruktur samt en bærekraftig forvaltning som ivaretar natur, kulturminner og lokalmiljøet." Statlig sikring er pekt på som et av virkemidlene for å nå dette målet. Arbeidet er derfor godt forankret i vedtatte planer og styringsdokumenter.

Bør området sikres? Ja. Tømmerrenna er et regionalt og svært mye brukt utfartsområde med et besøk som overstiger hva man kan forvente at en privat grunneier skal akseptere. Det er behov for både tilretteleggingstiltak og offentlig drift og tilsyn for å sikre en god forvaltning av området. Statlig sikring vil både gi forutsigbare og klare avtaler med grunneiere, men også gi mulighet for tilskuddsmidler til nødvendig tilrettelegging i årene fremover.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Nei. Området brukes allerede intensivt i dag, og de omsøkte tiltakene er ikke nødvendig for at området skal kunne tas i bruk.

Andre forhold: Ingen.

Kringsjå i Iveland kommune

Kort beskrivelse av området: Kringsjå er et regionalt friluftsområde med både friluftslivsinteresser og kulturhistorie. Området har mange kulturminner fra Sørlandets først vannkraftverk og rester av infrastruktur knyttet til driften av dette. Kringsjå er tilrettelagt med gapahuk og toalett, og benyttes også til friluftskonserter. Området som søkes sikret er på rundt 90 daa og eies av Å energi. Nærheten til Steinfoss tømmerrenne gjør at Kringsjå og tømmerrenna er et felles friluftslivsområde som må sees i sammenheng. Dette er grunnen til at både tømmerrenna og Kringsjå er omfattet av besøksstrategien med tiltaksprogram som nylig ble vedtatt i kommunestyrene i Iveland og Vennesla kommune. Kringsjå ligger i Iveland kommune, men Iveland har vedtatt av Vennesla kommune kan søke om statlig sikring av arealet. Det også Vennesla som står som ansvarlig for drift og tilsyn. Dette er for å sikre en felles og effektiv forvaltning av Steinfoss tømmerrenna og Kringsjå samlet.

Har området lokal eller regional bruk?: Spørreundersøkelser viser at rundt halvparten av de besøkende i tømmerrenna er utenlandske turister. Det er også mange norske turister og regionale brukere. Mange av disse er også innom Kringsjå. Hovedandelen av brukerne er derfor andre enn lokale. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde.

Forankring i vedtatte planer: I kommuneplanen er området satt av til LNFR-formål. Kommunestyrene i Vennesla og Iveland har nylig vedtatt en besøksstrategi med følgende mål: *"Tømmerrenna skal være et internasjonalt kjent besøksmål som kjennetegnes av gode og unike opplevelser, helhetlig og trygg tilrettelegging og infrastruktur samt en bærekraftig forvaltning som ivaretar natur, kulturminner og lokalmiljøet."* Statlig sikring er pekt på som en et av virkemidlene for å nå dette målet. Arbeidet er derfor godt forankret i vedtatte planer og styringsdokumenter.

Bør området sikres? Ja. Området er et regionalt og svært mye brukt utfartsområde med et besøk som overstiger hva man kan forvente at en privat grunneier skal akseptere. Det er behov for både tilretteleggingstiltak og offentlig drift- og tilsyn for å sikre en god forvaltning av området. Statlig sikring vil både gi forutsigbare og klare avtaler med grunneiere, men også gi mulighet for tilskuddsmidler til nødvendig tilrettelegging i årene fremover.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Det er ikke søkt om grunnleggende istandsetting.

Andre forhold: Området kan nås til fots via tømmerrenna eller via privat vei. Kommunen har ikke kjøreveirett frem til området i dag, men er i dialog med private eiere av veien om dette.

Hessvika i Farsund kommune

Kort beskrivelse av området: Hessvika er en sørlandsk kystgård nordvest på Lista. Eiendommen, som i privat eie, inkluderer våningshus, bryggerhus (uthus), løe og sjøbu. Arealet er på ca. 40 daa, og domineres av kulturlandskap. Store deler av det tyske kystfortet Varnes fort ligger på eiendommen, og det er derfor mange opplevelseskvaliteter knyttet til kulturhistoriene. Eiendommen inngår i Listastrendene landskapsvernområde, og er også en del av Vest-lista kulturturhistorisk landskap av nasjonalinteresse (jf. Riksantikvarens utpekte KULA-områder). Kommunen ønsker å kjøpe eiendommen for sikre området for allmennheten, samt bidra til en bærekraftig forvaltning gjennom kanalisering, tilrettelegging og informasjon. I tillegg ønsker

kommunen at bygningene skal kunne tas i bruk til dagsbesøk og enkel overnatting. Både DNT og Lister friluftsråd er positive til å bidra til renovering og drift av bygningene.

Har området lokal eller regional bruk?: Hessvika er en del av et større regionalt friluftslivsområde som brukes av både lokalbefolkning og tilreisende turister. Mange av de besøkende er brukere av kyststien og tursykkeltilbudet Vita Velo. I tillegg tiltrekker Varnes fyr og Varnes fort seg mange besøkende. Sistnevnte er særlig populært blant utenlandske turister. Hovedandelen av brukerne av området er ikke lokale. I Vest-Agder fylkeskommune sin kartlegging av regionale friluftslivsområder i 2013, ble området vurdert til å være et svært viktig regionalt friluftslivsområde. Kommunen har i sin kartlegging vurdert området som et svært viktig utfartsområde.

Forankring i vedtatte planer: Området er uregulert, og avsatt til LNF-formål i kommuneplanen. Søknaden er godt forankret i vedtatte planer, inkludert kommunedelplanen for Farsund-Lista 2018-2028, kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030, og planen for friluftslivets ferdselsårer 2023-2028.

Bør området sikres? Agder fylkeskommune mener det er en rekke årsaker til at området bør sikres: 1) Området har svært mye besøk som overstiger hva man kan forvente at en privat grunneier skal akseptere. 2) Det er behov for både tilretteleggingstiltak og offentlig drift- og tilsyn for å sikre en god forvaltning av området. 3) Området har store opplevelseskvaliteter knyttet til både friluftsliv, kulturminner, kulturmiljø og naturmangfold, og disse bør forvaltes, skjøttes og ivaretas for fremtiden. 4) Offentlig eierskap vil gi en vesentlig enklere forvaltning og tilrettelegging i et vernet område – f.eks. kanalisering, skilting, merking osv. 5) Eiendommen grenser til de statlig sikra friluftslivsområdene Varnes (FS00002483) og Varnes fyr (FS99001097), og med tanke på at brukerne er de samme, bør hele området forvaltes samlet. 6) Manglende offentlig kjøp medfører risiko for privatisering av eiendommen, noe som kan begrense muligheten for kanalisering og tilrettelegging for friluftsliv i området (f.eks. skilting, merking osv.). 7) Statlig sikring og tilhørende forvaltningsplan vil bidra til en helhetlig forvaltning av området – noe som ikke finnes i dag. 8) Det er et politisk ønske både lokalt og regionalt at området sikres med tilskudd fra staten. 9) Vernemyndigheten ser ikke ut til å ha kapasitet til å utarbeide besøksstrategi for området slik det legges opp til forvaltningsplan for Listastrendene landskapsvernområde. Offentlig forvaltning gjennom statlig sikring vil være et godt supplement til vernemyndighetens oppfølging av verneområdet.

Selv om Miljødirektoratet normalt fraråder statlig sikring i verneområder, mener vi at det bør gjøres unntak i dette tilfellet. Alternativet er at området selges på det private markedet – noe som vil kunne begrense muligheten for skjøtsel av verneverdier og tilrettelegging for og kanalisering av allmennhetens friluftsliv. I tillegg innebærer privat eierskap en risiko for at avtaler om skilting og merking av stier ikke videreføres (dagens eier har nylig sagt opp eksisterende stiavtaler). Siden all forvaltning og tilrettelegging må skje i tråd med verneforskriften, er vi ikke enig i en eventuell frykt for at statlig sikring vil medføre økt press for verneverdiene. Vi mener snarere tvert imot at offentlig eierskap vil kunne gi en bedre forvaltning av verneverdiene – f.eks. ved at Hessvika kan benyttes av foreninger og ressurspersoner som ønsker å bidra til skjøtsel av kulturlandskapet.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Det er ikke søkt om tilskudd til tilretteleggingstiltak.

Andre forhold: Agder fylkeskommune har gitt et tilsagn på 1 million kroner til kjøp av Hessvika. Vi anbefaler at staten vil bidra i et spleiselag for å sikre at eiendommen kommer i offentlig eierskap.

Farsund kommune og Statsforvalteren i Agder har nylig gjennomført en felles befaring i området. Vi anbefaler at Miljødirektoratet innhenter en ny vurdering av søknaden fra Statsforvalteren. Fylkeskommunens vurdering av søknaden, samt tidligere brev fra fylkeskommunen i saken (datert 25.6.2025) bør legges ved en slik henvendelse.

Elvekultursti i Åmli kommune

Kort beskrivelse av området: Området som ønskes statlig sikra er på omtrent 45 daa og består både av privat og kommunal eiendom. Kommunen ønsker å etablere en elve- og kultursti langs Nidelva gjennom Åmli sentrum, som kobler sammen en rekke eksisterende attraksjoner og tilbud. Fylkeskommunen er involvert også i dette prosjektet, ved at vi har gitt støtte og veiledning i forbindelse med forstudiet, og frem mot søknad om statlig sikring. Dette er en del av et strategisk arbeid med stedsutvikling i Agder.

Har området lokal eller regional bruk: Kommunen har argumentert grundig for regional interesse ved at det allerede er en høy andel besøkende, og forventes videre vekst. Kommunen søker derfor om 100% dekning av sikringsutgifter. Vi støtter dette, og legger vekt på at prosjektet har tydelige likhet med «Elvelangs» i Vegårshei kommune, som ble vurdert til å ha regional interesse i 2025. Vi mener det er viktig at dette praktiseres likt og forutsigbart av Miljødirektoratet.

Forankring i vedtatte planer: Prosjektet er forankret politisk i kommunen og det er vedtatt reguleringsplan. De aktuelle arealene er avsatt til grønnstruktur, med de følgende unntakene:

1. Det er regulert ei bru over elva som berører deler av gbnr. 42/2 og gbnr. 42/40 (og muligens gbnr. 42/93). Det er ikke bestemmelser i reguleringsplanen som ivaretar en kommende turvei. Vi mener derfor arealet avsatt til bru (arealformål kjørevei) i utgangspunktet ikke bør statlig sikres, men anbefaler at Miljødirektoratet går i dialog med kommunen om dette. Det er uansett viktig at en eventuell realisering av brua ikke forringer turveien vesentlig, og dette vil være et moment som må vurderes i forbindelse med tilskudd til turveien. Den beste løsningen ville vært om turveien kan fremføres under brua, noe vi antar er mulig, og også ønskelig fra kommunen sin side.
2. Det ser ut som det ønskes å statlig sikre noe areal som er regulert til offentlig tjenesteyting på gbnr. 42/20. Her ønskes det å utvide parkeringsplass. Dersom dette skal statlig sikres, bør Miljødirektoratet først avklare at det ikke kan oppstå konflikt mellom arealformål og statlig sikring.

Bør området sikres? Ja. Området/prosjektet har likhetstrekk med søknaden fra Evje og Hornnes, samt Elvelangs-prosjektet i Vegårshei. Området ligger langs vassdrag, nær kommunesenteret, og vil gi en sammenhengende turvei som knytter sammen flere opplevelser og aktivitetsområder. Turveien er planlagt universelt utformet, og området har også stiforbindelse til det statlig sikrede området Trogefjell, hvor dagsturhytta ligger. Søknaden er

omfattende og godt begrunnet. Vi vurderer at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Vi mener tiltakene det søkes om er innenfor formålet med istandsettingsmidlene, spesielt turvei, som vil bli en grunnleggende forutsetning for å ta området i bruk. Dersom parkeringsutvidelser knytter seg til behov for areal til bobiler mener vi dette ikke skal prioriteres høyt (se kommentar under).

Andre forhold: Kommunen viser i søknaden til et reiselivspotensial, blant annet knyttet til bobilturisme. Fylkeskommunen har i sin veiledning vært tydelig på at statlig sikring innebærer klare begrensninger for tiltak som campingareal, kommersielle badstuer og lignende. Vi vurderer derfor at kommunen er kjent med dette. For eksempel er planlagt areal for badstue holdt utenfor søknaden, etter anbefaling fra oss.

Miljødirektoratet kan med fordel presisere overfor kommunen at parkeringsplasser som hovedregel skal være åpne for allmennheten, og ikke reserveres for bobiler. Eventuelle dedikerte arealer for bobilparkering, spesielt dersom det skal tillates langtidsparkering, bør ligge utenfor det statlig sikrede området.

Elvelangs del 2 i Vegårshei kommune

Kort beskrivelse av området: Området ligger langs Storelva og grenser i nord til det statlig sikra friluftslivsområdet Vaskarplassen, som er en populær badeplass og et område for aktivitet og opphold. Området er en del av et registrert *svært viktig friluftslivsområde*. Området er ikke tilrettelagt i dag. Området som ønskes statlig sikra er på omtrent 5 daa og består både av privat og kommunal eiendom.

Har området lokal eller regional bruk: Søknaden er en del av prosjektet *Elvelangs* som ble vurdert til å ha regional betydning i 2025. Vi mener denne vurderingen også må gjelde for 2026

Forankring i vedtatte planer: I vedtatt reguleringsplan er de aktuelle arealene avsatt til *friluftsliv*, med bestemmelser om at det er tillatt å etablere turvei og andre tiltak for friluftsliv. Arbeidet med prosjektet er forankret i vedtak i kommunestyret.

Bør området sikres? Ja. Området ligger langs vassdrag, ved kommunesentrum, og blir en naturlig utvidelse av det statlig sikra området Vaskarplassen. Det er behov for tilrettelegging for at området skal bli tatt i bruk. Søknaden er en del av kommunens prosjekt *Elvelangs*. I forbindelse med dette prosjektet ble det i 2025 gitt tilsagn om å sikre større områder lenger sør. Årets søknad er dermed en del av et arbeid med å statlig sikre omfattende arealer langs elva, som i størst mulig grad vil være sammenhengende. Neste steg (2027-) vil være å søke statlig sikring av arealer videre nordover. Søknaden sier ikke noe om universell utforming eller tilgjengelighet generelt, men vi er kjent med at dette er en gjennomgående prioritering i prosjektet *Elvelangs*, og reguleringsplanen for området har en bestemmelse om at tiltak her skal være universelt utformet. Vi mener at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt.

Kommunen søker om 100% dekning og totalt 130 000 kr i støtte. Miljødirektoratet innvilget 100 % tilskudd i 2025, og vi mener det derfor bør gis tilsvarende i år. Av søknadssummen er 80 000 kr rundsumserstatning til to private grunneiere. Vi er ikke kjent med hvordan de 80 000 kr skal

fordeles på de to grunneierne, men mener uavhengig av dette, at dette er en total erstatningssum som kan aksepteres ut fra eiendommenes beskaffenhet.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Kommunen søker ikke om grunnleggende istandsetting. Vi antar at dette skyldes at kommunen ikke er i stand til å klare kravet om 50% egenandel. Vegårshei, som mange andre kommuner i Agder, har for tiden en presset økonomi.

Andre forhold: Nei.

Fennefossen kulturområde i Evje og Hornnes kommune

Kort beskrivelse av området: Området som ønskes statlig sikra er på omtrent 58 daa og er kommunal eiendom.

Området ligger nært Evje sentrum, langs Otra, og har betydelige kulturhistoriske verdier. Dette er et tidligere industriområde, som er blitt oppgradert til parkområde i forbindelse med utbyggingen av Fennefoss kraftverk. Her finner vi kommunens 1000-årssted med gravhauger fra eldre jernalder og tydelige spor etter den historiske gruvedriften på Evje. Området inngår i en planlagt sammenhengende kultur- og opplevelsessti langs Otra, mellom Hornnes og Evje, kalt «Evje kultursti». Fylkeskommunen er involvert i prosjektet ved at vi har gitt støtte og veiledning i forbindelse med forstudiet, og frem mot søknad om statlig sikring. Dette er en del av et strategisk arbeid med stedsutvikling i Agder.

Har området lokal eller regional bruk: Området ligger like ved en svært populær campingplass i Evje sentrum. Evje har svært mange besøkende turister sommerstid, og med bakgrunn i dette mener vi at området får høy andel regionale brukere – spesielt i sommerhalvåret. Prosjektet har tydelige likhet med «Elvelangs» i Vegårshei kommune, som ble vurdert til å ha regional interesse i 2025. Vi mener det er viktig at dette praktiseres likt og forutsigbart av Miljødirektoratet.

Forankring i vedtatte planer: I gjeldene reguleringsplan er omsøkte arealer avsatt til park, grønnstruktur, friområde og fortau. Ønsket om statlig sikring er også vedtatt av kommunestyret.

Bør området sikres? Ja. Området ligger langs vassdrag, nær kommunesenteret, og vil gi en sammenhengende turvei som knytter sammen aktivitetsområder og steder med kulturhistorisk interesse. Turveien er planlagt universelt utformet, og området har også gangforbindelse til det statlig sikrede området Furuly, som er ca. 500m unna. Vi vurderer at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer svært godt.

Kommunen søker om vederlagsfri omgjøring, og kun støtte til utgifter til kart- og delingsforretning. Kommunen søker om 100 % dekning ut fra regional bruk. Vi støtter dette.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Kommunen søker ikke om tilskudd til tilretteleggingstiltak.

Andre forhold: Nei.

Langedalstjønnna i Lillesand kommune

Kort beskrivelse av området: Området som ønskes statlig sikra er på omtrent 36 daa og består både av privat og kommunal eiendom.

Langedalstjønnna er et lett tilgjengelig og mye brukt friluftslivsområde i Lillesand, nært byen. Området er noe tilrettelagt, og brukes til bading, turer, fiske og lek. Området er særlig viktig for de som bor i nærheten, og det er skole, barnehage nært til området. Det har også regional bruk om sommeren, blant annet fra en campingplass og fritidsboliger i nærheten. Hele vestsiden av vannet, som omfatter det aktuelle arealet, er registrert som et svært viktig friluftslivsområde i naturbase.

Har området lokal eller regional bruk: Selv om området brukes av både campingturister og hyttefolk i sommerhalvåret, så er det nok mest lokal bruk dersom man ser året under ett.

Forankring i vedtatte planer: Arealene er satt av til LNFR og friområde i kommuneplanen. I gjeldende reguleringsplan er arealene avsatt til friluftsmål, men deler av området som ønskes sikret er regulert til veiformål. Reguleringsplanen er imidlertid fra 1986, og kommuneplanen gjelder derfor foran reguleringsplanen, jf. kommuneplanens bestemmelser etter plan- og bygningsloven § 1-5.

Bør området sikres? Ja. Området ligger langs vassdrag, er nært by og tettsted, og brukes allerede intensivt av allmennheten. Området er også lett tilgjengelig, med parkeringsmulighet på andre siden av veien ved skolen. Vi mener det er positivt at området er landfast, da de aller fleste eksisterende statlig sikra områdene i Lillesand er øyer og holmer. Vi mener at søknaden treffer sikringsordningens prioriteringer

For de privateide arealene søkes det om støtte som utgjør 27 kr per m². Selv om disse arealene har en sentral og kystnær beliggenhet, er dette en mye høyere erstatningssum enn hva som vanligvis aksepteres. Arealene består av utmark som er regulert til grønnstruktur, ligger langs vassdrag, og vi kan ikke se at det er informasjon i søknaden som tilsier at eiendommene har økonomisk verdi utover påregnelig landbruksverdi. Vi anbefaler derfor at Miljødirektoratet går i dialog med kommunen for å diskutere akseptabelt erstatningsnivå.

Kommunen søker om 100 % dekning av sikringsutgiftene. Vår vurdering er at området primært er et lokalt bade og rekreasjonsområde der hovedandelen av brukerne er lokale. Ifølge Miljødirektoratet sine føringer for sikringsordningen må tilskuddet da begrenses til inntil 50 %.

Er omsøkte tilretteleggingstiltak nødvendig for at området kan tas i bruk? Kommunen søker om tilskudd til grunnleggende istandsetting, og vi vurderer at disse tiltakene kan støttes. Dersom det er begrensede rammer, mener vi stupebrett bør nedprioriteres. Vi gjør også oppmerksom på at toalett kan være søkeberettiget for spillemidler, men det forutsetter universell utforming og at tiltaket først forankres i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

Andre forhold: Siden arealene ligger langs fylkesvei 3674 må fylkeskommunen holdes orientert i prosessen videre. Fylkeskommunen vil ta kontakt med kommunen om dette.

Prioritering av søknader

Agder fylkeskommune mener at alle søknadene omfatter områder der statlig sikring vil være positivt for allmennhetens friluftsliv. Med bakgrunn i føringer fra Miljødirektoratet og Regional plan for fysisk aktive liv 2024-2034 har vi prioritert søknadene fra 1 til 3 der 1 er høyest prioritert. Vi har prioritert områder som omfatter utvikling av nye turveier nært byer og tettsteder særlig høyt. Søknadene er oppført i tilfeldig rekkefølge innenfor hver prioritetsgruppe

Prioritet 1:

- Grønnesbukta i Flekkefjord
- Raulibukta i Flekkefjord
- Elvekultursti i Åmli
- Elvelangs del 2 i Vegårshei
- Fennefossen kulturområde i Evje og Hornnes.

Prioritet 2:

- Buråsen og Budokka i Lindesnes
- Friluftsparken i Søgne
- Steinsfoss tømmerrenne sørlig del i Vennesla
- Kringsjø i Iveland
- Hessvika i Farsund
- Svinør i Lindesnes
- Langedalstjønna i Lillesand

Prioritet 3:

- Uenes i Flekkefjord

Ta gjerne kontakt dersom Miljødirektoratet har spørsmål til vår vurdering av søknadene.

Med hilsen

Bård Andreas Lassen
rådgiver
Avdeling for samfunn, plan og miljø

Kristoffer Øverland
Rådgiver
Avdeling for samfunn, plan og miljø

Kopi til: MIDT-AGDER FRILUFTSRÅD KOMMUNALT OPPGAVEFELLESSKAP
EVJE OG HORNNES KOMMUNE
FARSUND KOMMUNE
FLEKKEFJORD KOMMUNE
IVELAND KOMMUNE
KRISTIANSAND KOMMUNE

LILLESAND KOMMUNE
LINDESNES KOMMUNE
VEGÅRSHEI KOMMUNE
VENNESLA KOMMUNE
ÅMLI KOMMUNE